

Cewnik moczowy

Czym jest cewnik moczowy?

Cewnik moczowy to rurka, która wchodzi do pęcherza. Cewnik wkłada się, aby mocz mógł wydostać się z pęcherza moczowego do worka. Cewnik może być założony z wielu różnych powodów.

Czasami dzieje się tak, ponieważ z jakiegoś powodu pacjent nie może oddać moczu. (Nazywa się to „zatrzymaniem moczu”). Innym powodem może być wyciek moczu przez cały czas (nazywa się to „nietrzymaniem moczu”). Czasami na krótki czas wprowadza się cewnik, aby kontrolować przepływ moczu podczas operacji. W niektórych przypadkach, podczas poważnej choroby, można zmierzyć produkcję moczu. Jeśli pacjent nie ma pewności, dlaczego ma cewnik, powinien poprosić pielęgniarkę lub lekarza o wyjaśnienie. Chętnie o tym porozmawiają.

Czy cewnik moczowy może spowodować infekcję?

Przy założonym cewniku moczowym rurka ma jeden koniec wewnątrz pęcherza, a drugi koniec znajduje się na zewnątrz ciała i wchodzi do woreczka. Dopóki ta rurka jest w tym miejscu, istnieje ryzyko, że bakterie mogą przemieszczać się wzdłuż rurki i dostać się do pęcherza. Jeśli cewnik musi pozostać w ciele przez kilka tygodni lub dłużej, prawie pewne jest, że bakterie dostaną się do pęcherza. Jeśli bakterie pozostaną w pęcherzu, często nie powodują szkód. Czasami odczuwa się dyskomfort lub ból w dolnej części brzucha. Czasami może pojawić się stan zapalny lub infekcja w pobliżu miejsca, gdzie wychodzi rurka. Może to powodować dyskomfort lub ból, może pojawić się ropa lub krew.

Główne ryzyko zakażenia od cewnika moczowego polega na tym, że bakterie żyjące w pęcherzu przedostają się do nerek lub krwi. Może to powodować poważną chorobę i uczucie dreszczy, wysoką temperaturę i osłabienie. Jeśli tak się stanie, należy natychmiast powiadomić pielęgniarkę lub lekarza.

Czy można uchronić się przed infekcją od cewnika moczowego?

Nawet przy najlepszej możliwej opiece zawsze istnieje ryzyko zakażenia od cewnika moczowego. Ryzyko jest wyższe u osób, które mają założony cewnik przez długi czas oraz u osób bardzo podatnych na infekcje.

Najważniejszym czynnikiem ograniczenia ryzyka infekcji jest zakładanie cewnika moczowego tylko wtedy, gdy jest naprawdę potrzebny. Cewnik należy wyjąć, gdy tylko nie będzie już potrzebny. Jeśli jest założony cewnik moczowy, dobrze jest zapytać z jakiego powodu i jak długo będzie potrzebny. Niektóre osoby muszą mieć założony cewnik moczowy przez długi czas (tygodnie lub miesiące). Jeśli ktoś naprawdę potrzebuje cewnika i nie ma innego sposobu radzenia sobie ze schorzeniem, nie można całkowicie uniknąć ryzyka poważnej infekcji.

Ryzyko zakażenia od cewnika jest mniejsze, jeśli otwór, w który wchodzi cewnik oraz skóra wokół niego zostaną dokładnie oczyszczona przed włożeniem cewnika. Ryzyko zakażenia jest mniejsze, jeśli lekarz lub pielęgniarka dokładnie umyją ręce przed włożeniem cewnika. Można przypomnieć pracownikom szpitala o konieczności mycia rąk.

Ryzyko zakażenia od cewnika jest również mniejsze, jeśli wszystkie osoby umyją dokładnie ręce przed dotknięciem cewnika lub worka. Ponownie, można przypomnieć pracownikom szpitala o konieczności mycia rąk.

Jeśli przyjmuje się antybiotyki, czy można uniknąć infekcji, gdy ma się założony cewnik?

Jeśli dojdzie do poważnego zakażenia nerek lub zakażenia krwi od cewnika, będzie potrzeba zastosować terapię antybiotykową. Jednak ciągle przyjmowanie antybiotyków nie jest dobrym pomysłem. Jeśli cały czas przyjmuje się antybiotyki, w pęcherzu często rozwijają się bakterie odporne na antybiotyki.

Jeśli tak się stanie, trudniej będzie znaleźć dobry antybiotyk do leczenia w przypadku zakażenia nerek lub krwi. Ponadto długotrwałe przyjmowanie antybiotyków często powoduje biegunkę lub pleśniawkę i może mieć inne poważne działania niepożądane. U większości pacjentów z cewnikiem przyjmowanie antybiotyków przez dłuższy czas jest bardziej szkodliwe niż pożyteczne.

Czy należy wykonać badanie moczu, aby sprawdzić czy jest infekcja?

Wykonanie badania moczu zwykle nie jest przydatne, chyba że odczuwa się dolegliwości, a lekarz uważa, że mogła rozwinąć się infekcja nerek lub krwi. Jeśli cewnik jest założony przez długi czas, badanie moczu prawie zawsze będzie wykazywać wynik pozytywny. Nie oznacza to, że wystąpiła infekcja - oznacza to tylko, że w pęcherzu znajdują się bakterie. Prawie zawsze bezpieczniej jest zostawić bakterie w spokoju, jeśli nie powodują one choroby.

Zwracać uwagę na te objawy i poinformować pielęgniarkę lub lekarza, jeśli:

- wystąpił ból lub obrzęk brzucha lub miejsca, z którego cewnik wychodzi;
- pojawią się dreszcze lub wysoka temperatura lub nagle złe samopoczucie.

Dodatkowe informacje

Wszelkie pytania i prośby o informacje prosimy kierować do pracowników medycznych. Informacje na temat higieny rąk, kontroli zakażeń i ochrony przed superbakteriami w domu można znaleźć pod adresem www.hse.ie/infectioncontrol lub www.hpsc.ie

Informacje tu zawarte zatwierdzono w ramach Krajowego programu BHP w zakresie odporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i kontroli zakażeń. Krajowa agencja ds. piśmienności dorosłych (National Adult Literacy Agency) wyróżniła ten tekst znakiem przystępnego języka

Publikacja: Styczeń 2019